

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23.01.1997, sp. zn. 4 To 22/97, ECLI:CZ:KSCB:1997:4.TO.22.1997.1

Číslo: 25/1998

Právní věta:

I. Podmíněné zastavení trestního stíhání podle § 307 odst. 1 tr. ř. přichází v úvahu pouze tehdy, jestliže při splnění dalších podmínek obviněný nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, všem poškozeným, nebo se všemi poškozenými o její náhradě uzavřel dohodu, anebo učinil jiná potřebná opatření k náhradě škody všem poškozeným.

II. Zdravotní pojišťovna může v trestním řízení vedeném pro trestný čin, jímž bylo ublíženo na zdraví (např. trestné činy podle § 221, § 222, § 223, § 224 tr. zák.), vykonávat práva poškozeného (§ 43 odst. 1 tr. ř.) a uplatňovat nárok na náhradu škody (§ 43 odst. 2 tr. ř.) teprve tehdy, jestliže alespoň zčásti uhradila náklady léčení poškozeného.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 23.01.1997

Spisová značka: 4 To 22/97

Číslo rozhodnutí: 25

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Zastavení trestního stíhání podmíněné

Předpisy: 141/1961 Sb. § 307 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Českých Budějovicích k stížnosti okresní státní zástupkyně ve Strakonících zrušil usnesení Okresního soudu ve Strakonících ze dne 20. 12. 1996 sp. zn. 3 T 352/96 a tomuto soudu přikázal, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Usnesením Okresního soudu ve Strakonících ze dne 20. 12. 1996 sp. zn. 3 T 352/96 bylo podmíněně zastaveno podle § 314c odst. 1 písm. a), § 188 odst. 1 písm. f) a § 307 odst. 1 tr. ř. trestní stíhání obviněné J. H. pro skutek, který měla spáchat tím, že dne 8. 10. 1996 při řízení osobního automobilu Fiat Uno, jehož je majitelkou, u obce Střela, v úseku s nepřehledným vrcholem stoupání a přes souvislou podélnou čáru ve směru její jízdy od Strakonice na Katovice v rozporu s ustanovením § 15

odst. 5 písm. a), c) vyhl. č. 99/1989 Sb., o pravidlech silničního provozu, ve znění pozdějších předpisů, předjížděla vozidla jedoucí stejným směrem, přičemž se čelně srazila s protijedoucím osobním automobilem Peugeot 106 majitele F. Ž., jenž byl řízen jeho synem, a to poškozeným R. Ž., který při srážce utrpěl zranění, která si vyžádala pracovní neschopnost v trvání dvou měsíců, přičemž došlo k výraznému poškození obou vozidel. Tímto skutkem měla spáchat trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák. Podle § 307 odst. 2 tr. ř. stanovil okresní soud zkušební dobu na 18 měsíců. Podle § 307 odst. 3 tr. ř. byla obviněná uložena povinnost nahradit v průběhu zkušební doby škodu, o jejíž náhradě uzavřela s poškozeným dohodu.

Proti tomuto usnesení podala včas stížnost okresní státní zástupkyně ve Strakonici. Podle jejího názoru nebyla splněna jedna z formálních podmínek pro aplikaci institutu podmíněného zastavení trestního stíhání, konkrétně ta, která je upravena v ustanovení § 307 odst. 1 písm. b) tr. ř., že obviněná neuhradila škodu způsobenou Vojenské zdravotní pojišťovně, pobočce České Budějovice, ani s touto zdravotní pojišťovnou neuzavřela dohodu o náhradě škody a ani neučinila jiná potřebná opatření k náhradě škody této zdravotní pojišťovně způsobené. Uvedená zdravotní pojišťovna je v této trestní věci poškozeným, neboť nesla náklady léčení poškozeného R. Ž. Nestačí tedy, že obviněná uzavřela dohodu o náhradě škody právě s R. Ž. Dále okresní státní zástupkyně vyjádřila názor, že nebyla beze zbytku splněna poslední v zákoně uvedená podmínka, totiž ta, že vzhledem k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí, tj. podmíněné zastavení trestního stíhání, považovat za dostačující. V této souvislosti odkázala na konkrétní okolnosti posuzovaného případu. V závěru státní zástupkyně zdůraznila, že je namíste v trestním stíhání obviněné pokračovat, provést všechny dostupné a potřebné důkazy, náležitě je vyhodnotit, rozhodnout o vině a případně o trestu, eventuálně i o náhradě škody. Krajský soud by proto měl napadené usnesení zrušit a okresnímu soudu uložit, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z podnětu této stížnosti přezkoumal krajský soud podle § 147 odst. 1 tr. ř. napadené usnesení i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost byla podána důvodně.

Podle § 307 odst. 1 tr. ř. může v řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, se souhlasem obviněného soud a v přípravném řízení státní zástupce podmíněně zastavit trestní stíhání, jestliže se obviněný k trestnému činu doznal, jestliže nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřel dohodu, anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě, a vzhledem k osobě pachatele, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

Citací příslušného zákonného ustanovení byly dostatečně zřetelně uvedeny podmínky, jejichž splnění je předpokladem pro uplatnění institutu podmíněného zastavení trestního stíhání. Není přitom sporu o tom, že značnou část těchto podmínek shledal soud prvního stupně důvodně za splněnou. Obviněná je stíhána pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák., sankcionovaný odnětím svobody až na jeden rok. Je tedy stíhána pro trestný čin, ohledně něhož lze rozhodnout podle § 307 odst. 1 tr. ř. Není dále sporu o tom, že obviněná s naznačeným postupem vyslovila souhlas, neboť za takový projev vůle je zcela jednoznačně třeba považovat návrh na podmíněné zastavení trestního stíhání, který okresnímu soudu podala. Není dále namíste zpochybňovat zjištění, že se obviněná k činu, pro který je trestně stíhána, doznala. Až potud pochybnosti o závěrech soudu prvního stupně nevznikly.

V další části podmínek vymezených v ustanovení § 307 odst. 1 písm. b) tr. ř. bylo třeba do značné míry přisvědčit podané stížnosti. Je totiž třeba zdůraznit, že v této trestní věci nebyl poškozeným jen R. Ž., s nímž obviněná uzavřela dohodu o odškodnění následků dopravní nehody, tedy dohodu o náhradě škody, jak má na mysli ustanovení § 307 odst. 1 písm. b) tr. ř. Poškozeným byl totiž i majitel osobního automobilu, který poškozený R. Ž. v době nehody řídil, tedy konkrétně jeho otec F. Ž. Z popisu skutku tato skutečnost dostatečně zřetelně vyplývá (žalovaným skutkem a trestným činem mu

byla způsobena škoda). Nebylo pak objasněno, zda tomuto poškozenému obviněná způsobenou škodu uhradila, nebo zda s ním uzavřela dohodu o náhradě škody, anebo učinila jiná potřebná opatření k její náhradě. Z dohody uzavřené mezi obviněnou a poškozeným R. Ž. sice vyplývá, že obviněná zřejmě oznámila nehodu jako pojistnou událost příslušné pojišťovně v rámci zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla, což by bylo možno v souladu se stávající judikaturou považovat právě za jiné potřebné opatření k náhradě škody, tato skutečnost však nebyla náležitě důkazně doložena.

Poněkud složitější je situace ve vztahu k Vojenské zdravotní pojišťovně, pobočce České Budějovice, která má být podle stěžovatelky a zřejmě i podle soudu, vzhledem k tomu, že soud tomuto subjektu doručil obžalobu i usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání, rovněž poškozeným v této trestní věci. Situace ovšem není natolik objasněna, aby bylo možno tento závěr, který by pak musel být zohledněn z hlediska již citovaného ustanovení § 307 odst. 1 písm. b) tr. ř., považovat za nezpochybnitelný.

Především je třeba uvést, že do procesního postavení poškozeného ve smyslu oprávnění uplatnit nárok na náhradu škody může Vojenská zdravotní pojišťovna vstoupit teprve tehdy, jestliže, byť pouze zčásti, uhradila náklady léčení poškozeného R. Ž. Teprve za takové situace by jí totiž vznikla škoda, která by byla v příčinné souvislosti s jednáním obviněné, a teprve v takovém okamžiku by byla oprávněna (pojišťovna) uplatnit v rámci trestního řízení práva, která poškozeným přiznává ustanovení § 43 odst. 2 tr. ř. Podle § 20a odst. 1 zákona č. 550/1991 Sb., o všeobecném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, příslušná zdravotní pojišťovna má právo na náhradu škody vůči třetím osobám, jestliže vynaložila náklady na péči plně nebo částečně hrazenou zdravotním pojištěním v důsledku jejich zaviněného protiprávního jednání vůči osobám účastným zdravotního pojištění. *)

Okresní státní zástupkyně ve stížnosti sice uvedla, že zmíněná pojišťovna nesla náklady léčení poškozeného R. Ž., ovšem tento fakt nebyl důkazy obsaženými ve spisovém materiálu spolehlivě doložen. Ve spisovém materiálu je jen formulář obsahující poučení poškozeného v trestním řízení podepsaný ředitelem uvedené pojišťovny a opatřený jejím razítkem s obecným vyjádřením, že se pojišťovna k trestnímu řízení připojuje a výši škody upřesní během trestního řízení. Z toho ovšem nelze dovozovat spolehlivě, že by pojišťovna náklady léčení poškozeného R. Ž. třeba jen zčásti uhradila a že by tak byla oprávněna jako poškozený v trestním řízení vystupovat.

Soud prvního stupně ale měl naznačené skutečnosti patřičně objasnit, neboť teprve v návaznosti na to lze řešit otázku, zda je nezbytné pro splnění podmínek ustanovení § 307 odst. 1 tr. ř. žádat, aby ve vztahu k uvedenému subjektu postupovala obviněná způsobem vymezeným v písm. b) citovaného zákonného ustanovení.

Pokud by ovšem Vojenská zdravotní pojišťovna, pobočka České Budějovice, právem vystupovala jako poškozený v této trestní věci, platí, co se týká jí, tytéž skutečnosti, jaké byly uvedeny ve vztahu k poškozenému F. Ž.

V další části rozhodnutí považuje odvolací soud za potřebné zmínit několik skutečností k názoru stěžovatelky, že podmíněné zastavení trestního stíhání nemá být s ohledem na okolnosti posuzované dopravní nehody aplikováno, neboť je nelze považovat za dostačující. Je třeba zdůraznit, že soud rozhodující o podmíněném zastavení trestního stíhání musí velmi pečlivě, zodpovědně a vyváženě hodnotit všechny rozhodné okolnosti jak po formální, tak po materiální stránce, nesmí, a to z hlediska materiální stránky, některé skutečnosti nedůvodně nadřazovat skutečností jiným. Je pochopitelné, že okolnosti případu hrají velmi významnou roli pro rozhodnutí, zda je vhodné aplikovat ustanovení § 307 odst. 1 tr. ř., stejně tak významné a důležité jsou však pro takové rozhodnutí i okolnosti charakterizující osobu obviněného a jeho dosavadní život.

V této trestní věci je dostatečně zřetelné, že obviněná hrubým způsobem porušila pravidla silničního provozu, konkrétně zejména ustanovení § 3 odst. 1 písm. a), § 15 odst. 5 písm. a) vyhlášky č. 99/1989 Sb., ve znění novel, a v důsledku toho způsobila dopravní nehodu, a tím vedle materiální škody především újmu na zdraví další osobě. Je zřejmé, že z těchto pohledů jde o protiprávní jednání, které nelze bagatelizovat. Je nutno ovšem současně dodat, že zmíněný skutek byl obžalobou kvalifikován jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák., tedy trestný čin typově méně závažný. Vedle toho je třeba zdůraznit, že obžalovaná musí být považována za osobu bezúhonnou, a to i po stránce řídičské praxe (podle výpisu z evidenční karty řidiče se nedopustila dosud přestupku proti pravidlům silničního provozu), negativní poznatky nebyly k její osobě zjištěny ani ve zprávě z místa bydliště. Za tohoto stavu věci byl krajský soud toho názoru, že z hlediska skutečností charakterizujících osobu pachatele, jeho dosavadní život a okolnosti případu není podmíněné zastavení trestního stíhání obviněné vyloučeno. Krajský soud se tedy v tomto směru neztotožnil s názorem okresní státní zástupkyně.

Vzhledem k výše rozvedeným okolnostem však krajský soud považoval napadené rozhodnutí za předčasné, neboť nebyly bezezbytku objasněny všechny okolnosti z pohledu splnění podmínek pro rozhodnutí podle § 307 odst. 1 tr. ř. K podané stížnosti bylo proto podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. napadené usnesení zrušeno a okresnímu soudu uloženo, aby o věci znovu jednal a rozhodl. V dalším řízení bude namísto důkazně patřičně objasnit, zda obviněná postupovala vůči poškozenému F. Ž. způsobem vymezeným v ustanovení § 307 odst. 1 písm. b) tr. ř. Dále bude nutné učinit zjištění o tom, zda Vojenská zdravotní pojišťovna, pobočka České Budějovice, je poškozeným v této trestní věci, a v případě že ano, zda jí obviněná uhradila způsobenou škodu, nebo s ní uzavřela dohodu o náhradě škody, nebo učinila jiná potřebná opatření k náhradě škody. Teprve poté budou vytvořeny podmínky pro odpovědné posouzení návrhu obviněné na podmíněné zastavení trestního stíhání.

**) Poznámka redakce: Nyní § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.*